

Incumbensa Crameri concernent l'inventarisaziun d'objects degns da vegnir protegids

Il chantun fa e maina inventaris chantunals dals objects ch'èn degns da vegnir protegids (objects da proteger) (art. 4 al. 1 LNPGR). L'inscripziun d'in object en in inventari chantunal sa basa sin criteris sco raritad, diversitad, periclitaziun, particularitad, valurs esteticas, posiziun, grondezza, funcziun ecologica ed impurtanza scientifica (art. 4 al. 2 LNPGR). En la sessiun da zercladur a Puntraschigna ha il cussegl grond acceptà l'incumbensa Bigliel cun 82 cunter 30 vuschs e 0 abstenziuns. Questa incumbensa vuleva che las proprietarias ed ils proprietaris dals bains immobigliars pertutgads sco er las autoritads communalas vegnian integrads gia baud en il process d'inventarisaziun concernent objects degns da vegnir protegids (objects da proteger). Plinavant è la regenza vegnida incumbensada da conceder a las proprietarias ed als proprietaris dals bains immobigliars pertutgads ina pussaivladad da far protesta.

L'inventarisaziun tenor l'incumbensa legala cuntinuescha er dapi l'acceptaziun da l'incumbensa Bigliel. L'inscripziun da singuls objects sin la glista d'inventari è dentant fitg extensiva: L'exempel da la citad da Maiavilla mussa che 27 objects èn vegnids determinads fin ussa cun effect giuridic sco objects degns da vegnir protegids tenor la basa da planisaziun da l'onn 2002. Dapi ch'il chantun Grischun ha reveedì la glista d'inventari, èn vegnids inscrits 120 objects singuls (!) en l'inventari chantunal; 300 objects sa chattan en zonas da protecziun surpostadas. Singulas vischnancas han refusà dal tutfatg la glista d'inventari dal chantun, perquai che l'inscripziun en l'inventari è escalada.

L'inscripziun en in inventari ha consequenzas massivas per las proprietarias ed ils proprietaris dals bains immobigliars pertutgads. Las proprietarias ed ils proprietaris d'edifizis e da stabiliments ch'èn protegids u che ston vegnir examinads areguard la dignitad da protecziun, ston laschar far il post spezialisà cumpetent u las personas spezialisadas che vegnan incumbensadas da quel, l'inspeziun al lieu e las retschertgas necessarias da l'object. Els èn obligads da preservar l'object da donnas u da la perdita sco er da la destrucziun e da prender las mesiras necessarias per ses mantegniment (art. 28 LNPGR). Plinavant ston intervenziuns en objects ch'il chantun ha mess sut protecziun vegnir permissas dal chantun (art. 29 al. 1 LNPGR).

En vista al fatg che l'incumbensa Bigliel è vegnida acceptada e considerond ils criteris numnads en l'art. 4 al. 2 LNPGR per l'inscripziun en in inventari chantunal vegn la regenza incumbensada:

- d'examinar en general ils criteris per l'inscripziun en in inventari chantunal e d'adattar las directivas per l'inscripziun en inventaris currentes e futurs uschia, ch'ellas sa restrenschan a quai ch'è effectivamain necessari;
- d'examinar, sch'igl è eventualmain inditgà da far ina pausa d'inventarisaziun resp. da sistir l'inventarisaziun, fin che l'incumbensa Bigliel è realisada;
- da prender las mesiras necessarias per che l'inventarisaziun sviluppa per propi in effect exclusivamain a l'intern da l'uffizi (art. 6 al. 1 LNPGR) e per che las proprietarias ed ils proprietaris dals bains immobigliars na vegnian betg gia confruntads tar l'inventarisaziun cun restricziuns, avant ch'igl è decidì en moda giuridicamain lianta davart l'inscripziun d'in object inventarisà en l'urden fundamental.

Cuira, ils 4 da december 2019

Crameri, Dürler, Bigliel, Aebli, Alig, Berther, Berweger, Brunold, Caluori, Cantieni, Casutt-Derungs, Cavegn, Censi, Claus, Danuser, Della Cà, Deplazes (Rabius), Derungs, Ellemunter, Engler, Epp, Fasani, Felix, Florin-Caluori, Flütsch, Föhn, Gasser, Geisseler, Giacomelli, Hardegger, Hartmann-Conrad, Hefti, Hitz-Rusch, Holzinger-Loretz, Hug, Jochum, Kasper, Kienz, Koch, Kohler, Kunfermann, Kunz (Fläsch), Kunz (Cuira), Kuoni, Lamprecht, Loepfe, Mittner, Natter, Niggli (Samedan), Niggli-Mathis (Grüsch), Noi-Togni, Papa, Paterlini, Ruckstuhl, Rüegg, Sax, Schmid, Schneider, Schutz, Tanner, Thomann-Frank, Thür-Suter, Tomaschett (Breil), Ulber, von Ballmoos, Waidacher, Weidmann, Widmer-Spreiter (Cuira), Zanetti (Sent), Padrun-Valentin, Renkel, Tschudi